

Tájékoztató a klinikai mikrobiológiai laboratóriumok részére az új, pandémiás influenza vírus diagnosztikájáról

Ez a tájékoztató a klinikai mikrobiológiai laboratóriumok részére készült, azzal a céllal, hogy megfelelő tájékoztatást tudjanak nyújtani azon kollégák részére, akik a közvetlen betegellátásban dolgoznak és a laboratóriumhoz fordulnak az új, H1N1 pandémiás influenza vírussal kapcsolatban diagnosztikai segítségért.

Az új H1N1 influenza vírus diagnosztikája Magyarországon az Országos Epidemiológiai Központ Nemzeti Influenza Referencia Laboratóriumában rendelkezésre áll az ECDC, WHO és a CDC támogatásával.

- Az OEK-ben működő Nemzeti Influenza Referencia Laboratórium, mint a WHO hazai nemzeti referencia központja és az Influenza vírusok nemzeti törzsbankja, szoros szakmai kapcsolatot tart fent évtizedek óta a WHO Nemzetközi Referencia Központjaival, továbbá az ECDC-vel működésének megkezdése óta. Ebben az együttműködésben a WHO és az ECDC a laboratóriumot ellátja a megfelelő referencia anyagokkal, szakmai információkkal és protokollokkal. Az OEK, mint az ECDC magyarországi kompetens szervezete az európai influenza surveillance tagja is.
- A referencia laboratórium az új H1N1 megjelenését követően 2 héten belül megkapta a molekuláris biológiai módszer (PCR) alapú diagnosztikai rendszert mind a CDC-től, mind a berlini Robert Koch Intézettől, mely a vírus kimutatását megbízhatóan 3 órán belül lehetővé teszi. Ezt a rendszert alkalmazzuk jelenleg, mint legérzékenyebb módszert az új vírus kimutatására hazánkban.
- Az új influenza vírus diagnosztikájával kapcsolatos tájékoztató megtalálható az OEK honlapján.

Laboratóriumi kapcsolattartók:

Nemzeti Influenza Referencia Laboratórium

1. Rózsa Mónika (rozsa.monika@oek.antsz.hu)
2. Petukov Gergely (petukov.gergely@oek.antsz.hu)
Telefonszám: 476-1286, 476-1100/2128m

A magyarországi Influenza surveillance rendszer felépítése, működtetése kapcsolódása a nemzetközi szisztémához és kibővítése az új pandémiás influenza vírus diagnosztikai hátterének biztosítására

Hazánkban évtizedek óta működik influenza surveillance, mint adatgyűjtő és feldolgozó, az influenza aktivitást minősítő és a cirkuláló vírustörzsek azonosítását biztosító komplex rendszer. Az influenza surveillance szoros együttműködést feltételez a virológiai laboratórium szakember gárdája és az epidemiológusok között. Az új influenza vírus felbukkanása miatt az influenza surveillance **interszezonális időszakokra való kinyújtását és a sentinel orvosok számának kibővítését követeli meg**. A sentinel hálózatban részt vevő, kijelölt orvosok, figyelik és jelentik az influenza-szerű megbetegedések (ISZM) számát és rendszeresen küldenek be garatmintákat az OEK, Légúti vírus osztályán működő Nemzeti Influenza Referencia Laboratóriumba, ahol ezek feldolgozásra kerülnek. A laboratórium a vizsgálat eredményeiről nem csak a beküldő orvost tájékoztatja, hanem a régió epidemiológusát, az OEK, Járványügyi osztályt és az EISS-t (European Influenza Surveillance Scheme.) is.

A járványügyi biztonság érdekében végzett folyamatos feladatok közé tartozik országos szinten az Influenza surveillance rendszer koordinálása, ezen belül:

1. Laboratóriumi vizsgálati háttér biztosítása, a potenciálisan pandémiás vírustörzs „Új vírus” hazai megjelenésének korai detektálása.
 - Teljes légúti panel (Direkt Immunfluoreszcenciás vizsgálat): Influenza A, Influenza B, RSV, Adeno vírus, Parainfluenza vírus, Chlamydia pneumoniae, Mycoplasma pneumoniae vizsgálatok a VTM-ben beküldött beteganyagokból.
 - PCR vizsgálatok Influenza A (H3, H1, H1swl; H5) és B vírus RNS kimutatására.
 - Influenza vírusizolálás szöveten (MDCK, primer majomvese, csirke fibroblaszt).
 - Influenza vírusizolálás embrionált tyúktojásban, az izolátumok azonosítása HA, HAG vizsgálatokban.
 - Az izolált vírusok, tipizálása, az izolátumok elküldése, liofilizátum vagy allantois formájában a WHO Influenza központjába.
 - Az izolátumokból tisztított-koncentrált vírus szuszpenzió készítése, állat oltás hiperimmun-savó előállítása.
 - A Nemzeti Influenza Törzsközpont fenntartása, rendszeres ellenőrzése, folyamatos frissítése az új izolátumok elhelyezése.
2. A kóroki monitor mintavételi csomagjához tartozó mintavételi szerelék, műanyag termékek, postai szállíthatóságnak megfelelő csomagolás valamint a tanúsítványok beszerzése.
3. A VTM teljes kiszerelése és szétosztása az OEK Járványügyi osztály által listázott sentinel orvosok felé.
4. Kapcsolattartás az OEK, Járványügyi osztály, a megyei epidemiológusok, és a sentinel orvosok felé.

5. Jelentés kötelezettség az OEK Járványügyi osztály és az EISS irányába, heti rendszerességgel.
6. Logisztikai háttér biztosítása, minta beszállítás, VTM, gyors tesztek kiosztása a sentinel orvosok számára.
7. Oktatási anyagok folyamatos frissítése és eljuttatása a háziorvosok részére (megtekinthető az OEK honlapján).
8. Állandó kapcsolattartás a beküldő orvosainkkal.

A virológiai adatgyűjtés kiterjesztése az interszezonális időszakban hasonló esetdefiníció alapján történik, mint az influenza szezon alatt:

1. A tünetek hirtelen megjelenése; a négy általános tünet legalább egyike:
 - a. Hőemelkedés vagy láz
 - b. Rossz közérzet
 - c. Fejfájás
 - d. Izomfájdalom
2. Az alábbi három légzőszervi tünet legalább egyike:
 - a. Köhögés
 - b. Torokfájás
 - c. Légszomj

A felkért háziorvosok feladata, hogy az influenzaszerű tünetekkel újonnan jelentkező betegektől vizsgálati anyagot vegyenek, amelyet az e célra szerződött futárszolgálat /gépkocsi szállít OEK Légúti vírus osztályára.

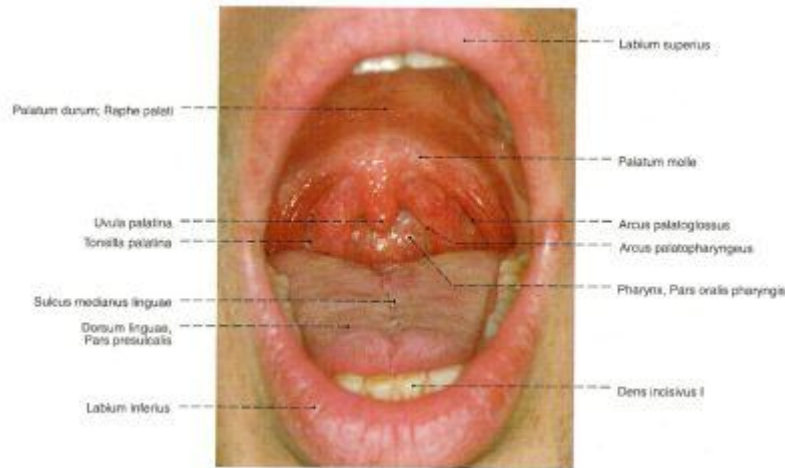
Mintavételi csomag tartalma:

- 1 db Vírus Transzport Médium (VTM)
- 2 db mintavételi pálca
- 1 db tároló tégely
- 1 db postai doboz

A mintavétel menete:

A steril mintavevő pálca segítségével garatmintát veszünk a felső garat ívekről (Arcus palatoglossus), úgy, hogy minél több sejtes elem kerüljön a mintavevő pálcára.

A másik steril pálca segítségével az orrsővény ellentétes oldaláról, az orrnyálkahártyáról veszünk mintát, a pálca enyhe rotáló mozgásával. Az egy betegből származó, két helyről vett mintát ugyanabba a VTM-be kell belemosni, úgy, hogy a mintavevő pálcákat kb 10 másodpercig tartó forgó mozdulattal a steril VTM-be, beforgatjuk. A tápfolyadékot tartalmazó csövet lezárjuk, az etikett címkét olvashatóan kitöltjük és behelyezzük a tároló tégelybe. A tégelyt a postai szállító dobozzal együtt 4 °C-on tároljuk a szállításig.

FIGYELEM! A mintavételi pálcát veszélyes hulladékként kell kezelni.

A mintavétel lehetőleg a mintaszállítás napján, vagy az előző munkanapon történjen. A z esetdefiníciónak megfelelő betegtől kell mintát venni, virológiai vizsgálathoz.

A minta tárolása:

A levett mintát a szállításig +4 - +8 °C-on maximum 24 órán át lehet tárolni.

Útmutató a vizsgálatkérőlap helyes kitöltéséhez

- Az influenza surveillance során a virológiai adatgyűjtéshez speciális vizsgálatkérő lap használandó, amely nem helyettesíthető más, általános virológiai vizsgálatkérő lappal.
- A vizsgálatkérő lapon mindent pontosan és részletesen kell kitölteni.
- A vizsgálatkérőlap nem ruházható át másra. Helyettesítés esetén is az eredeti vizsgálatkérőlapot kell kitölteni a kijelölt sentinel orvos adataival, különben a rendszer nem tudja azonosítani az adatgyűjtésben résztvevő orvosokat.
- Egy vizsgálatkérőlap csak egy beteg adatait tartalmazhatja.

Kapcsolattartás

Az interszezonális surveillance idején a területi kapcsolattartásra kijelölt személyek a Légúti vírus osztály részéről:

3. Rózsa Mónika (rozsa.monika@oek.antsz.hu)
4. Petukov Gergely (petukov.gergely@oek.antsz.hu)

Telefonszám: 476-1286